

PREDLOG

v Ljubljani, 10.3.2016

POROČILO O DELU **skei** ZA LETO 2011-2016

Poročilo o delu obsega obdobje po VI. kongresu SKEI in povzema delo SKEI Slovenije in njegovih organov v obdobju med obema kongresoma.

Sestavni del poročila o delu so poročilo nadzornega odbora, statutarne komisije, poročila komisij SKEI in poročila regijskih organizacij SKEI, zato jih to poročilo, razen kolikor je nujno, ne povzema.

1. SPLOŠNO

Začetek mandatnega obdobja 2011 je še zaznamovala kriza, ki je marsikje v Evropi že izgubljala svoj zalet, v Sloveniji pa je poleg svetovne krize svoje posledice pokazalo še dolgoletno slabo delovanje pravne države in načina privatizacije podjetij. Krepila se je bančna luknja, gospodarski in socialni nestabilnosti se je pridružila še politična, menjava vlad pred iztekom mandata je postala običajna. Skozi mandatno obdobje se je položaj nekoliko stabiliziral, izvedene so bile določene zakonodajne spremembe in rešitve, Slovenija je izšla iz nevarne situacije tik pred zlomom, svetovno in evropsko gospodarstvo pa je pomagalo, da se je okrepila tudi gospodarska rast in izboljšal položaj zaposlenih, posebej v panogah, ki izvažajo in kamor spadajo tudi naša podjetja. Upam si trditi, da tudi po zaslugi SKEI.

Zadnji dve leti sta se zaradi boljših gospodarskih napovedi in rasti družbenega proizvoda končali bolj optimistično od napovedi. Padanje zaposlenosti se je ustavilo, beležili smo celo rast, tudi v naših panogah. Vmes so potekala tudi izjemno težka pogajanja za spremembe in dopolnitve kolektivnih pogodb dejavnosti.

Obdobje je mogoče oceniti tudi skozi porast pasivnosti vseh, na katere stanje v državi vpliva. Začetni val upornikov, ki je povzročil padec vlade se je povsem polegel. Res je sicer, da smo spet dobili novo vlado, ki pa ji je takoj po izvolitvi že padla podpora in je bila hitro zamenjana. Tudi med našimi člani je tako zaznati veliko pasivnost in zadovoljstvo skoraj že s tem, da dobivajo plače, hkrati pa veliko nezadovoljstvo, ki ga ne znajo realizirati v aktivnostih, kjer bi bile potrebne. Ekonomsko-socialni položaj delavcev v panogah kovinske

Poslanstvo

Skupaj smo močnejši pri zagotavljanju in izboljševanju pravic temelječih na delu, zagotavljanju dobrih delovnih pogojev in ustreznih plač ter varstvu pravic delavcev pri delodajalcih in v državi.

2

in elektroindustrije ter kovinskih materialih in livarnah, je v veliki meri odvisen od globalnega položaja teh panog v Evropi in svetu. Najbolj pa seveda neposredno od gospodarske situacije v državi. Položaj skušamo izboljšati ne le v sodelovanju pri sprejemanju aktov na ravni Evrope in države, temveč tudi skozi kolektivna pogajanja, ki jim namenimo poseben del poročila.

2. ORGANI SKEI

V obdobju po VI. kongresu je intenzivno potekalo konstituiranje komisij. V iztekajočem mandatu imamo 5 tradicionalnih komisij (za varnost in zdravje pri delu, za vprašanja žensk, za mlade, za šport in kadrovske komisije) in eno novo, komisijo za seniorje. Komisije so bile konstituirane v mesecu oktobru 2011, v istem mesecu so začele tudi delovati. V tem obdobju se je pristopilo k usklajevanju dokumentov SKEI s statutom, saj ima SKEI vrsto notranjih aktov, s katerimi urejamo medsebojna razmerja in jih je ob spremembah statuta treba uskladiti. Delo je bilo končano leta 2012. Seznam veljavnih aktov SKEI je objavljen na spletnih straneh.

V letu 2012 smo zaključili projekt celostne podobe SKEI, ki poleg enotnega znaka oblikovno predpisuje njegovo uporabo, možnosti, zastavo in druge elemente, ki predstavljajo SKEI. Izvršni odbor je zaradi zmanjšanja števila zaposlenih in prerazporeditve del spremenil sistemizacijo delovnih mest, sprejete so bile spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe za zaposlene v SKEI. Med najpomembnejše spremembe spada sprememba nagrajevanja z določitvijo nižjih izhodiščnih količnikov za novo zaposlene v sekretariatu, vezan na velikost regije in določitvijo meril za napredovanje na delovnem mestu, ki jih do sedaj ni bilo.

Republiški odbor kot najvišji organ med dvema kongresoma in Izvršni odbor SKEI sta se sestajala redno. Pri izvršnem odboru se nadaljuje s prakso sklicevanja sej vsak prvi torek v mesecu in vsakokrat v drugi regiji. Med najpomembnejšimi točkami so vedno pogajanja o kolektivnih pogodbah dejavnosti, pridobivanje novih članov in tematika glede na trenutno situacijo. Obema najbolj pomembnima točkama je namenjena tudi posebna točka tega poročila.

Člani so se izvršnega odbora redno udeleževali, na vse seje so bili vabljeni tudi sekretarji območnih oz. regijskih organizacij ter predsednica Nadzornega odbora, glede na točke dnevnega reda pa tudi drugi vabljeni.

V mandatnem obdobju 2011-2016 je bilo izvedenih preko 100 sej odborov in komisij, v delu organov na ravni SKEI Slovenije pa deluje aktivno več kot 120 predstavnikov iz različnih ravni sindikalne organiziranosti. Profesionalno je v SKEI Slovenije zaposlenih 13 sodelavcev, od tega 8 regijskih sekretarjev (en za polovični delovni čas), sekretar za kolektivna pogajanja in plačni sistem, pravna svetovalka in sekretar za finance (polovični delovni čas), izvršni sekretar, poslovna sekretarka in predsednica SKEI Slovenije. Glede na obseg dela je zaposlitev premalo, posamezna področja so razdeljena med več zaposlenih, predvsem je opazen primanjkljaj na področju kolektivnih pogajanj, izobraževanja, pa tudi neposredni pomoči tako regijskim sekretarjem kot tudi sindikalnim zaupnikom in neposredno članom.

3. KOLEKTIVNA POGAJANJA

Pogajanja za pravice, določene v kolektivnih pogodbah, bodisi na ravni panoge, bodisi na podjetniški ravni so stalnica v delu SKEI in naša osebna izkaznica. Na eni strani smo zadovoljni, da socialni dialog z delodajalci poteka in da še daje določene rezultate, na drugi strani že dlje časa opažamo trend stagniranja pravic na ravni dejavnosti in prenašanje na raven podjetja. Trend ni dober in je nevaren, svoje rezultate kaže tudi v praksi: opustitev ureditve na

3

ravni panoge pomeni ukinitve pravic pri konkretnem delodajalcu, čeprav neposredne podlage v kolektivni pogodbi za to seveda ni.

Kljub vsemu v zadnjem mandatnem obdobju beležimo rezultate, na katere smo sami lahko ponosni, čeprav je z njimi težko biti povsem zadovoljen:

-V letu 2011 je bil dosežen 3% dvig najnižjih osnovnih plač, ki je bil največji med izpogajanimi v vseh panogah, ob posebnem opozorilu, da marsikje pogajanj sploh ni bilo.

- V letu 2012 nismo uspeli zaključiti pogajanj za dvig najnižjih osnovnih plač po kolektivnih pogodbah dejavnosti, dogovorjen je bil le dvig regresa za letni dopust za dejavnost kovinskih materialov in livarn. Napovedana stavka v septembru je bila preklicana, do konca leta pa smo zaradi verifikacije mandatov opravili nad 40 zborov članov, kjer smo člane vprašali za mnenje glede zahtev in sodelovanja v industrijskih akcijah.

- Po verifikaciji mandatov na najmanj 40 zborih članov, smo januarja 2013 izvedli splošno opozorilno stavko v vseh treh dejavnostih, pred tem pa organizirali tudi protestni shod pred GZS v Ljubljani. Glede na uspeh stavke smo podpisali tudi vse tri anekse h kolektivnim pogodbam dejavnosti in se kot edina panoga v tem letu uspeli izpogajati za dvig najnižjih osnovnih plač. V sredini leta so sledili predlogi delodajalcev za spremembe in dopolnitve (elektroindustrija) oziroma nove kolektivne pogodbe dejavnosti.

- Osnovna in prioriteta naloga so bila tudi v letu 2014 pogajanja za kolektivne pogodbe dejavnosti. Do konca leta so bila zaključena pogajanja začetna leta 2013, in sicer najprej za dejavnost kovinskih materialov in livarn, tik pred koncem leta še za kovinsko industrijo. Pogajanja za elektroindustrijo so se prenesla v naslednje leto. Iztržek je bil po oceni organov glede na začetno stanje dober, prišlo pa je do obnove dveh kolektivnih pogodb v celoti. Pogajanja so sproti spremljali organi SKEI, na koncu je IO SKEI Slovenije parafirane tekste tudi potrdil. Kljub predlogom v pogajanjih ni uspelo uveljaviti določenih pravic zgolj za člane, saj delodajalci čakajo na odločitev ustavnega sodišča, ali v takem primeru ne gre za diskriminacijo delavcev. V primerjavi z drugimi kolektivnimi pogodbami (tistimi, ki še obstajajo) je bil izplen zelo dober. Dodatek za delovno dobo in ohranitev osnovne plače brez negativne stimulacije sta dva velika dosežka, ravno tako tudi dvig najnižjih osnovnih plač in regresa nad inflacijo. Na tem mestu velja posebej pohvaliti vse člane pogajalskih skupin, posebej pa sekretarja za kolektivne pogodbe in plačni sistem, Bogdana Ivanoviča, za vodenje celotnih pogajanj in strokovno spremljanje ter pripravo gradiv.

Vse tri KP smo izdali v tiskani obliki, posamično, v žepni izdaji pa tudi s komentarjem. Objavljene so tudi na spletnih straneh, organiziran je bil krog izobraževanj, vezan na novosti iz pogodb.

Posebna pozornost je bila v nadaljevanju namenjena sklepanju in izvajanju podjetniških kolektivnih pogodb, z nudenjem ustrezne strokovne pomoči s strani strokovnih delavcev SKEI Slovenije in regijskih sekretarjev. Takoj po objavi KP dejavnosti so se pojavili pritiski na podjetniškem nivoju, z zahtevo po zmanjševanju pravic in z napačnimi interpretacijami določil KP. Na tem področju smo posebno pozornost posvetili ustreznemu dvigu plač v skladu z dogovori na državni ravni, pomoči pri sklepanju in spreminjanju kolektivnih pogodb, izobraževanju sindikalnih zaupnikov, usklajevanju pogodb z novo zakonodajo. Za to smo uporabili tudi pripomočke, kot so izdane brošure, mnenja, podatke o gibanju plač in sindikalno listo. Vse to smo tekoče posredovali sindikalnim zaupnikom v podjetjih, sekretarjem in obveščali članstvo.

V zvezi s področjem kolektivnih pogodb je treba omeniti sindikalno listo, ki jo izdajamo in objavljamo mesečno, v njej pa so vsi potrebni podatki o denarnih izplačilih v povezavi z

4

določili kolektivnih pogodb dejavnosti. Ko ne vemo odgovora, za kaj je dobro biti član sindikata, lahko le odpremo sindikalno listo in velik del odgovora je že vsebovan v njej.

4. PROJEKT REGIJSKE ORGANIZIRANOSTI

smo zaključili v sredini mandata. Pridružila se nam je še Regija Ptuj, ena najmanjših, a zagotovo obstaja možnosti za njeno povečanje. Območnih organizacij tako v SKEI Slovenije nimamo več, lahko pa smo zadovoljni, da smo za razliko od drugih sindikatov dejavnosti obdržali organiziranost na terenu in tako skušamo biti čim bližje članstvu.

5. PROJEKT PRIDOBIVANJA NOVEGA ČLANSTVA

je bil sprejet na RO SKEI in predstavljen v obliki posebne mape že v letu 2010. Na vsaki seji IO SKEI Slovenije tako obravnavamo gibanje članstva in ugotavljamo razloge za spremembe. Zastavljeni cilj, da v vsaki regiji skušamo ustanoviti vsaj tri nove sindikalne podružnice, je bil polovično dosežen, razlogi pa različni in jih je obravnaval IO. Vedno močnejši pa je trend individualnega včlanjevanja, kar kaže na neke vrste strah pred organiziranjem. Prav tako opažamo pritiske delodajalcev, da se sindikat v podjetju bodisi ne organizira, bodisi da se zahteva od posameznikov, da se izčlanijo.

Proti koncu leta 2011 smo posebno pozornost posvetili enotni podobi, ki jo je od nas že kar nekaj časa zahtevala zelo različna raba znakov SKEI. Promocijski material je sledil enotni podobi. Enotna podoba je bila sprejeta v obliki dokumenta, med največje spremembe pa sodi oblika zastave. Oblikovan je enotni »firma« papir za vse nivoje organiziranost, še vedno pa je treba biti pozorne na dosledno uporabo.

6. IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

je bilo letu 2011 vezano na projekt C4C, ki smo ga vodili še celo leto 2012. Poleg tega smo si intenzivno prizadevali pridobiti NPK (nacionalna poklicna kvalifikacija) za poklic sindikalist, za kar so bili izdelani vsi materiali in vsebinski del, odločitev pa je bila v rokah pristojnega ministrstva, ki je predlog zavrnilo. Ne glede na to odločitev, pa smo pripravili dobre podlage za nujno izobraževanje lastnih profesionalnih kadrov. Zato smo pristopili k projektu e-učenja za sindikalne zaupnike, ki zahteva v prvi fazi izjemno veliko dela na pripravi materialov. Projekt smo poskusno začeli v letu 2014 za zaposlene v sekretariatu in v skladu z razpoložljivimi možnostmi še za predsednike sindikalnih podružnic. Poskusno izobraževanje je potekalo vse do začetka leta 2016, do konca ga je opravilo 11 udeležencev (od prvotno 20). Po tej stopnji želimo, da je projekt namenjen izobraževanju čim širšega kroga sindikalnih zaupnikov in članov.

V širši sklop izobraževanj lahko uvrstimo tudi projekte s področja varnosti in zdravja pri delu: PROMO I in PROMO II, Zmanjševanje tveganih ravnanj na delovnem mestu, Ergonomsko urejeno delovno mesto, Mentorstvo za izboljšanje zdravja in varstva pri delu. Delavnice in plakati izdelani v času trajanja projektov sodijo k izboljševanju poznavanja razmer na teh področjih, tako zaupnikov kot članstva.

Večkrat smo se poslužili tudi delavnic, kjer smo s pomočjo moderacije odgovarjali na vprašanja, ki smo si jih zastavili in iskali rešitve: kakšen SKEI želimo, kako se naj organiziramo, kaj naj storimo, da bomo še bolj učinkoviti. Tudi medsebojno izobraževanje je bilo zanimivo in uspešno, znanje, ki ga imamo bi lahko še večkrat delili med seboj.

Pomemben prispevek je tudi izobraževanje na območni in regionalni ravni, ki pa je sestavni del njihovih programov. Regije in podružnice so se v skladu z interesi, potrebami in cilji udeleževale tudi izobraževanja, ki ga je organizirala bolj intenzivno ZSSS.

7. DRUGE DEJAVNOSTI

so potekale tekoče, upoštevajoč problematiko, ki se je pojavljala sproti. Tako smo ves čas aktivno sodelovali pri delu organov in komisij in posameznikov v organih ZSSS in preko krovne organizacije v državnih institucijah, zavodih in Ekonomsko socialnemu svetu. Dela s tekočim spremljanjem zakonodaje je bilo veliko, saj se je spreminjala praktično vsa sistemska zakonodaja s področja delovnih razmerij in pokojninske ter invalidske tematike. Udeležili smo se tudi kongresa ZSSS leta 2012, ki pa je bil le programsko volilni, medtem ko se je nov statut ZSSS sprejemal dve leti kasneje.

Sodelovali smo tudi v koordinaciji industrijskih sindikatov. Koordinacija se redno sestaja pred sejami predsedstva ZSSS zaradi usklajevanja stališč, predstavnik koordinacije je tudi član IO ZSSS. Konec leta 2011 smo na sindikat tekstila, sindikat kemije in na sindikat premogovništva in energetike naslovili tudi uradno pobudo za združitev. Glede na to, da se združujejo velike sindikalne federacije na Evropski in Svetovni ravni je treba o tem razmišljati tudi doma. Odgovora razen od sindikata tekstila nismo dobili, tudi tu pa aktivnosti praktično ni.

SKEI je izboljšal tudi področje obveščanja: spletna stran se tekoče ažurira, na njej so vsi aktualni podatki, tudi regije imajo svoj prostor za obvestila, ki pa ga v večini primerov ne izrabljajo. V obliki več brošur so bili izdani razni prispevki in gradiva. Info SKEI mesečno poroča o pomembnih dogodkih v SKEI in širše, doma in tujini, številke so zbrane na spletni strani in dopolnjujejo to poročilo, saj je iz njih razvidna kronologija dogodkov. Kar precej pozornosti nam namenjajo tudi mediji in DE. Začeli smo z izdajanjem dnevnega infpa, posebej naj omenim strip Skejči in Blendi, ki bralcem na poljuden način predstavljata aktualno delovno pravno tematiko.

V sodelovanju z zavarovalnico Adriatic svojemu članstvu zagotavljamo zavarovanje zaradi nezgode ali v primeru smrti, posebna pogodba z Delavsko hranilnico pa daje članom možnost ugodnejšega kreditiranja.

Praktično vsako leto smo izvedli smo tudi predvidene športne aktivnosti: zimske in letne športne igre, ribolov in kegljanje, zaradi slabega vremena je odpadel dvakrat le tradicionalni vzpon na Triglav. Vse aktivnosti so dobro obiskane in spadajo med sicer neobvezne a potrebne dejavnosti sindikata, zlasti zaradi druženja.

Delo poteka v okviru dogovorjenega in v skladu s pričakovanji, pogrešamo pa večjo iniciativnost sindikalnih podružnic, občasno tudi regijskih organizacij, saj je preveč odvisno od delovanja zavzetih posameznikov.

8. MEDNARODNO SODELOVANJE

je potekalo v okviru sprejetega programa. Udeleženci so sproti pripravljali poročila, ki jih je tekoče obravnaval tudi izvršni odbor. Sestankov komisij pri Industriall Europe so se udeleževali imenovani člani. Poleg poročil so člani organov prejeli tudi prevode materialov, v kolikor so bili le-ti zanimivi. Sodelovali smo v okviru Dunajske memorandumske skupine in v mednarodnem izobraževanju v Inzllu. Fundacija Otto Brenner Stiftung in fundacija Friedrich Ebert nas vabita na njihove dogodke kot predavatelje, letošnje leto pa smo razširili naše delovanje še z imenovanjem člana v komisijo za mlade in komisijo za enake možnosti

6

Industriall. Poleg že omenjenega projekta C4C je SKEI sodeloval tudi v projektu Forma, namenjenemu prav združevanju sindikatov, projekt se je zaključil s konferenco v Budimpešti. Aktivneje smo začeli sodelovati s fundacijo Friedrich Ebert, ki je priskočila na pomoč pri financiranju čezmejnega sodelovanja (srečanje IO kovinarjev Slovenije in Hrvaške), pa tudi pri mladinskem taboru v Ribnem.

V letu 2014 smo organizirali srečanje podpisnikov Memorandumske skupine, srečanje je bilo organizirano v Lipici, kjer je bilo izvedeno tudi srečanje izvršnih odborov SKEI in Sindikata kovinarjev Hrvaške. Nekajkrat smo se kot zunanji predavatelji udeležili tudi seminarjev za kolege iz bivše YU.

9. ZAKLJUČEK

Poročilo o delu SKEI Slovenije je zgoščen prikaz delovanja organizacije med dvema kongresoma in poskuša zajeti le najpomembnejše dogodke. Vsakodnevno delo organizacije je veliko bolj pestro in posega v vse pore našega življenja. Na spletni strani www.skei.si si lahko pogledamo dnevne novice, e-novice, SKEI Info in dobili bomo vtis, kje vse smo prisotni. Pa naj gre za posamezne delovne skupine, cele kolektive, dopoldan na pogajanjih ali sestankih svetov delavcev, popoldan na športnih druženjih ali strokovnih ekskurzijah, pri pomoči posameznikom v kritičnih situacijah ali kot udeleženci dogodkov, protestov, shodov, okroglih miz, kot nosilci javnega mnenja, v sredstvih javnega obveščanja, na spletu, če hočete fb. V besedi in sliki, včasih molče, pogosto precej na glas.

SKEI ni le beseda, gre za živo organizacijo s svojo voljo, močjo, potenciali. Zahvala na koncu vsem in vsakomur, ki je k uspehu organizacije pripomogel: od prvega člana do zadnjega funkcionarja. Brez ljudi sindikata ni. Spomnimo se na prehojeno in bodimo na to ponosni.

Pripravila:

Lidija Jerkič, univ.dipl.prav
Predsednica SKEI Slovenije